

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖS**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS ĮMONĘ
RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO AGENTŪRĄ“ PROJEKTO
TAP-17-985(2)**

2018-03-21 Nr. NV-747

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: gauti Vyriausybės sutikimą reorganizuoti VĮ Radioaktyvių atliekų tvarkymo agentūrą (toliau – VĮ RATA) prijungimo prie VĮ Ignalinos atominės elektrinės būdu (toliau Ignalinos AE).

Dabartinė situacija: Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 18 straipsniu, kuriame nustatyta, kad valstybės įmonės reorganizavimo procedūros gali būti pradėtos vykdyti tik Vyriausybei sutikus reorganizuoti valstybės įmonę. Energetikos ministerijos teigimu, VĮ RATA reorganizavimu planuojama sukurti vieningą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemą, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo vykdymą sukonzentruoti vienoje įmonėje, t. y. Ignalinos AE.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas šiuo metu atlieka VĮ RATA. Paminėtina, kad RATA be radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijos papildomai vykdo Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo planavimo ir techninių projektų priežiūros funkciją, kuri po VĮ RATA reorganizacijos atitektų kitai, naujai planuojamai steigti įstaigai (VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai), dėl kurios steigimo iki šio teisės aktų nėra priimta.

Teikiamu nutarimo projektu yra nustatoma ir VĮ RATA reorganizavimo eiga, įvardijama, kad po reorganizavimo radioaktyvių atliekų tvarkytojo funkcijas perims Ignalinos AE, dėl to, darytina prielaida, kad teikiamas nutarimo projektas savo esme apima daugiau, nei tik Vyriausybės sutikimą reorganizuoti VĮ RATA.

Projekto esmė:

- Gauti Vyriausybės sutikimą reorganizuoti VĮ RATA prijungimo būdu. Reorganizuojamos VĮ RATA teisės ir pareigos po VĮ RATA išregistravimo iš Juridinių asmenų registro perimtų reorganizavime dalyvaujanti Ignalinos AE. Ignalinos AE užtikrins RATA šiuo metu atliekamų funkcijų vykdymo tęstinumą ir įsipareigojimų vykdymą, išskyrus VĮ RATA Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane numatytos priemonės „vykdyti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planavimo ir techninių projektų vykdymo priežiūrą“ įgyvendinimą.

Derinimas: nutarimo projektas be pastabų suderintas su Aplinkos ministerija, VĮ Turto banku, Ignalinos AE. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta (VĮ RATA, Ministro Pirmininko patarėjo Tomo Garasimavičiaus, Radiacinės saugos centro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos), derinimo pažyma pateikta prie ankstesnio, 2017 m. gruodžio 12 d., teikimo lydraščio.

Atitikimas Vyriausybės programai: nutarimo projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

Dalykinio vertinimo išvada:

• Atsižvelgiant į tai, kad nutarimo projektas, kuriame siūloma reorganizuoti VĮ RATA ją prijungiant prie radioaktyviųjų atliekų darytojo – Ignalinos AE, apima ne tik Vyriausybės sutikimą reorganizuoti valstybės įmonę, bet ir nustato kitą radioaktyvių atliekų tvarkytoją – Ignalinos AE, nutarimo 2.2. ir 2.3. punktai iš esmės prieštarauja dabar galiojančio Radioaktyviųjų atliekų įstatymo VIII-1190 5 straipsnio 5 dalies ir 10 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatoms, pagal kurias kitas, nei RATA radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas gali būti paskirtas ir vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas tik Vyriausybės nustatyta tvarka.

• Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatyme nurodyta radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo paskyrimo tvarka nebus rengiama, o Vyriausybei šiuo metu taip pat yra pateikti Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 21 straipsnių pakeitimo ir 8¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XI-1541 2 straipsnio

pakeitimo įstatymo projektai (toliau – RATĮ pakeitimo projektai), kuriais siekiama atsisakyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo paskyrimo tvarkos rengimo ir tvirtinimo, o radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas vietoj VĮ RATA numatyti vykdyti Ignalinos AE.

- Atsižvelgiant į tai, manytina, kad nutarimo projektas, galėtų būti priimtas tik:

a) Vyriausybei, vadovaujantis Radioaktyviųjų atliekų įstatymo VIII-1190 5 straipsnio 5 dalies ir 10 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatomis, patvirtinus radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo skyrimo tvarką, o ja vadovaujantis Energetikos ministerijai atrinkus ir paskyrus kitą, nei RATA atliekų tvarkytoją, arba,

b) Seime priėmus ir įsigaliojus Energetikos ministerijos teikiamam RATĮ pakeitimo projektui, kuriuo Ignalinos AE vietoj RATA būtų tiesiogiai numatoma vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nutarimo projekto priėmimo klausimą siūlytina svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,

Tel. (8 706) 64 715, faks. (8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://enmin.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-03-14 Nr. (12.6-14)3-498

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS ĮMONĘ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO AGENTŪRĄ“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2017 m. gegužės 10 d. pasitarimo protokolo Nr. 18 nuostatas parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti valstybės įmonę Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (pridedama), kuris taip pat atitinka Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. pasitarimo protokolo Nr. 2 nuostatas ir Vyriausybei pateikiamas trečią kartą.

Nutarimo projektu siekiama gauti Vyriausybės sutikimą reorganizuoti VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą (toliau – RATA) prijungimo būdu. Reorganizuojamos RATA teisės ir pareigos po RATA išregistravimo iš Juridinių asmenų registro perims reorganizavime dalyvaujanti VĮ Ignalinos atominė elektrinė (toliau – IAE), kurios pavadinimas po RATA reorganizavimo nepasikeis. IAE užtikrins RATA šiuo metu atliekamų funkcijų vykdymo tęstinumą ir įsipareigojimų vykdymą, išskyrus RATA Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane, patvirtintame Vyriausybės 2015 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 137, numatytos priemonės „vykdyti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planavimo ir techninių projektų vykdymo priežiūrą“ įgyvendinimą. Vyriausybei bus pasiūlyta nurodytą funkciją pavesti vykdyti kitam juridiniam asmeniui, kuris bus nustatytas 2018 m. atnaujinant Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinį veiklos planą.

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 18 straipsniu, kuriame nustatyta, kad valstybės įmonės reorganizavimo procedūros gali būti pradėtos vykdyti tik Vyriausybei sutikus reorganizuoti valstybės įmonę.

RATA reorganizavimo tikslas yra optimizuoti valstybės įmonių, vykdančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, valdymą, sumažinti valstybės įmonių skaičių, racionaliau naudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas. RATA reorganizavimu planuojama sukurti vieningą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemą, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo vykdymą sukonzcentruoti vienoje įmonėje, tai yra IAE. Tokiu būdu vienoje įmonėje (IAE) bus sukonzcentruoti kompetentingi branduolinės energetikos srityje dirbantys darbuotojai, kurių skaičius Lietuvoje yra labai ribotas, ir optimaliai panaudota IAE sukurta ir (ar) kuriama radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra. Užbaigus reorganizavimą bus užtikrinama branduolinė sauga tvarkant radioaktyvias atliekas. Siekiant užtikrinti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kontrolę IAE įgyvendins organizacinius pakeitimus, kad būtų užtikrintas radioaktyviųjų atliekų tvarkančių ir pakuočių atitiktį priimtino ir atliekų kriterijams tikrinančių padalinių struktūrinis nepriklausomumas.

2017 m. gruodžio 12 d. raštu Nr. (12.6-14)-3-2359 pateiktas Nutarimo projektas buvo gražintas Energetikos ministerijai dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento (toliau – Teisės departamentas) 2017 m. gruodžio 19 d. išvados Nr. NV-3279 (išvada paskelbta Lietuvos Respublikos

Seimo (toliau – Seimas) kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje), kurioje nėra pastabų Nutarimo projektui bei jo lydimajai medžiagai, bet pateikiama nuomonė, kad Nutarimo projektas Vyriausybės posėdyje turėtų būti svarstomas Seimui priėmus Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymą bei Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XI-1541 2 straipsnio pakeitimo įstatymą (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektais siūloma iš esmės pakeisti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo (šiuo metu tvarkytojo funkcijas laikinai vykdo RATA) skyrimo tvarką, t. y. vietoj šiuo metu galiojančio teisinio reglamentavimo, pagal kurį radioaktyviųjų atliekų tvarkytoją turėtų paskirti Energetikos ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka, Įstatymų projektais siūloma įstatymu paskirti radioaktyviųjų atliekų tvarkytoją – IAE. Dėl šios priežasties Teisės departamentas mano, kad pateikus Įstatymo projektus Seimui, yra rizika, kad radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju bus paskirtas kitas subjektas, ne IAE. Energetikos ministerijos vertinimu, įvardinta rizika turi mažą atsitikimo tikimybę, kadangi:

1. Šiuo metu smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų (pramonės įmonių, sveikatos priežiūros, mokslo ir mokymo įstaigų ir pan.) atliekų (iki 1 proc. visų Lietuvos radioaktyviųjų atliekų) surinkimą, pradinį apdorojimą bei vežimą vykdo RATA, o IAE vykdo šių atliekų ir Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu susidariusių ir susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų (kas sudaro apie 99 proc. visų Lietuvos radioaktyviųjų atliekų) pagrindinį ir galutinį apdorojimą, saugojimą, vykdo radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių įrengimo projektus, siekiant juos eksploatuoti ateityje. Pagal valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės įstatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 1-37, IAE vienas iš pagrindinių veiklos tikslų yra tinkamai ir saugiai vykdyti Ignalinos atominės elektrinės galutinio sustabdymo ir eksploatavimo nutraukimo darbus, o jų didžiąją dalį sudaro branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų bei atliekų tvarkymas. Akivaizdu, kad jau šiuo metu IAE vykdo daugiau nei 99 proc. Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme (toliau – RATĮ) radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui priskirtų funkcijų.

2. Jei kitas, ne IAE, subjektas būtų paskirtas radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju, tai pailgintų ir pabrangintų Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbus¹ dėl šių pagrindinių priežasčių:

1) Lietuva nesiekia branduolinės energetikos plėtros, todėl šalyje yra ribotas branduolinės energetikos objektų eksploatavimo, eksploatavimo nutraukimo, įskaitant radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, kvalifikuotų specialistų skaičius. Didžioji dalis šių specialistų yra IAE. Tuo tarpu kitas subjektas, neturėdamas kvalifikuoto personalo, būtų priverstas samdyti specialistus užsienyje arba perimti dalį IAE specialistų, kas darytų neigiamą poveikį branduolinės saugos užtikrinimui IAE bei brangintų specialistų darbą.

2) Vadovaujantis Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos, patvirtintos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1427, nuostatomis IAE teritorijoje pastatytose, statomose ir planuojamose statyti radioaktyviųjų atliekų saugyklose, atliekynuose (išskyrus giluminį atliekyną, kuriame būtų padėtos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos bei panaudotas branduolinis kuras) gali būti patalpintos visos Lietuvoje esančios ir susidarysiančios radioaktyviosios atliekos. Šiuo metu IAE valdo jos teritorijoje esančius radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius ir toliau kuria atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

Atsiradus kitam subjektui, atliekančiam dalį radioaktyviųjų atliekų tvarkymo funkcijų, dalis IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros (dalis infrastruktūros, reikalingos RATĮ nustatytai radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklai vykdyti negali būti atskirta nuo IAE) turėtų būti jam perduota. Pažymėtina, kad toks IAE turto atskyrimas ir perdavimas kitam subjektui sąlygotų poreikį parengti ir įgyvendinti naujus techninius sprendimus (pavyzdžiui, keli IAE branduolinės energetikos objektai, kuriuos reikėtų atskirti, turi bendrą fizinės saugos užtikrinimo sistemą, kuri negali būti atskirta), sukurti naują radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemą, reikalingą perduodamo

¹ Darbų bendra vertė pagal Galutinį Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1-230, yra 3,5 mlrd. eurų (įskaitant rizikas ir infliaciją).

turto eksploatavimo leidimams ir licencijoms gauti, gauti naujas licencijas ir leidimus. Pastebėtina, kad tai ne tik pareikalautų papildomų valstybės lėšų bet šiuo atveju du kartus valstybės lėšomis būtų dengiamos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo, licencijų ir leidimų gavimo išlaidos. Šiuo atveju radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla vykdytų ne vienas, o du subjektai.

3) Jei radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju būtų paskirtas kitas nei IAE subjektas, yra pagrindo manyti, kad padidėtų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įkainis. Į įkainį būtų įtrauktos dar vieno subjekto administracijos išlaikymo išlaidos, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo ir priežiūros išlaidos, gauto iš IAE turto registravimo, turto fizinės apsaugos išlaidos, išlaidos leidimams ir licencijoms gauti, personalo mokymo išlaidos ir kt. Taip pat padidėtų bendras radioaktyviųjų atliekų tvarkyme dalyvaujančiųjų specialistų skaičius. Visos šios papildomos išlaidos didintų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kainą visiems radioaktyviųjų atliekų darytojams, visų pirma IAE, taip pat ir smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojams. Padidintą kainą už paliktųjų ir (ar) pamestųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių sutvarkymą tektų sumokėti valstybės biudžeto lėšomis, radioaktyviųjų atliekų tvarkymas pabrangtų ir verslo subjektams (smulkiesiems darytojams). Atsižvelgiant į tai, kad IAE susidariusių ir susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymui reikalingų lėšų poreikis, kuris nurodytas Galutiniam Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1-230 (toliau – GENP), įvertintas su sąlyga, kad radioaktyviųjų atliekų tvarkymą vykdo IAE, kito subjekto atsiradimas tvarkant IAE teritorijoje esančias radioaktyvias atliekas, padidins Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo kainą.

4) Paminėtina, kad kito nei IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo veiklos pradžia bei veiklos įgyvendinimas darys tiesioginę įtaką GENP nustatytam Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbų grafikui. Planuojant GENP nustatytus terminus ir kaštus nebuvo numatytas IAE darbų derinimas su papildomu subjektu. Dėl šios priežasties kito nei IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo paskyrimas ne tik pareikalaus šio subjekto ir IAE projektų valdymo sistemų suderinimo, bet pailgins GENP numatytą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo darbų vykdymo terminą.

5) Šiuo metu IAE susidariusių ir susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla didžiąja dalimi finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Šią veiklą, kaip Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo veiklos dalį, vykdo IAE. Energetikos ministerija kartu su kitomis valstybės institucijomis 2017 m. pradėjo aktyvias derybas su Europos Komisija dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo finansavimo naujosios daugiametės finansinės programos laikotarpiu. Jei dalis radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos bus atskirta nuo IAE, yra rizika, kad Europos Komisija nefinansuos arba iš dalies finansuos kito nei IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo vykdomą IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą. Tokiu atveju šios papildomos išlaidos turės būti dengiamos valstybės biudžeto lėšomis.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytus argumentus Energetikos ministerijos nuomone netikslinga skirti kitą nei IAE subjektą radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju.

Pastebėtina, kad Seimui nepriėmus Įstatymų projektų RATA reorganizavimo procedūrų stabdyti nereikės, kadangi pagrindinė Įstatymų projektų rengimo priežastis yra ne RATA reorganizavimas, o radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo skyrimo tvarkos pakeitimas. Įstatymų nuostatų keitimu siekiama paskirti konkretų subjektą radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju, nes netikslinga nustatyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo skyrimo tvarką ir reikalavimus radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo technologiniams, finansiniams ir vadybiniais pajėgumams, kadangi būtų iš esmės dubliuojamos kitų teisės aktų, kuriuose yra nustatyti reikalavimai radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo technologiniams, finansiniams ir vadybiniais pajėgumams (Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymas, Branduolinės energetikos srities veiklos licencijų ir leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Vyriausybės 2012 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 722 ir kt.) nuostatos. Taip pat pažymėtina, kad Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymu Vyriausybei jau suteikta teisė nustatyti tvarką ir pagal ją paskirti radioaktyviųjų atliekų tvarkytoją, t. y. pagal galiojantį teisinį reglamentavimą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo funkcija gali būti perduota kitam nei RATA subjektui.

Siūlomas RATA reorganizavimas atitinka ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendaciją – racionalizuoti sektorius, kuriuose veikia ne vieną panašią veiklą vykdanți valstybės valdoma įmonė.

RATA reorganizavimas taip pat leis atsisakyti papildomos RATA eksploatuojamos valstybės biudžeto lėšomis išlaikomos laikinos radioaktyviųjų atliekų saugyklos su „karšta kamera“ Lukšio g. 5, Vilniuje, kurią įmonė šiuo metu nuomoja, bei kitų nuomojamų patalpų (šiuo metu nurodytų patalpų nuoma sudaro apie 50 tūkst. eurų per metus). IAE centralizuotai atliekant bendrąsias funkcijas, tokias kaip veiklos planavimas, žmoniškųjų išteklių valdymas, finansinių išteklių apskaita ir ataskaitų rengimas, viešieji pirkimai, viešieji ryšiai, materialinis aprūpinimas ir pan., bus sumažintas radioaktyviųjų atliekų tvarkyme dalyvaujančių valstybės lėšomis išlaikomų vadovaujančiųjų darbuotojų bei kitų administracijos darbuotojų skaičius ir su tuo susijusios kitos veiklos sąnaudos (pvz., ryšio, transporto sąnaudas ir pan.). Tikslus sutaupytų lėšų dydis galės būti nurodytas Vyriausybei sutikus reorganizuoti RATA bei IAE pateikus darbo pasiūlymus RATA darbuotojams. Taip pat bus panaikinta galimybė besidubliuojančioms veikloms IAE ir RATA atsirasti vykdant Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimą.

Panašaus pobūdžio funkcijas vykdančių juridinių asmenų apjungimu, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo valdymo konsolidavimu vienoje valstybės valdomoje įmonėje siekiama užtikrinti efektyvesnę ir skaidresnę valstybės valdomų įmonių veikimą, geresnę jų veiklos koordinavimą, išgryninti valstybės, kaip savininko, tikslus jų atžvilgiu.

Priėmus Nutarimo projektą, RATA kartu su IAE turės parengti ir paskelbti reorganizavimo procedūros dokumentus, reikalingus energetikos ministro sprendimui dėl RATA reorganizavimo priimti. Rengiant bei vykdant RATA reorganizavimo sąlygas, nustatant reorganizavimo etapus ir terminus ypatingas dėmesys bus nukreiptas į branduolinės saugos reikalavimų vykdymą užtikrinant Maišiagalos saugyklos nepertraukiamą eksploatavimą, IAE organizacinės struktūros pakeitimo modifikaciją, susijusią su radioaktyviųjų atliekų tvarkymo organizavimu, su IAE struktūrinių padalinių, vykdančių radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, vežimą, saugojimą atskyrimu nuo padalinių, vykdančių radioaktyviųjų atliekų dėjimą į atliekynus, šių atliekų atitikties radioaktyviųjų atliekų priėmimo į atliekynus kriterijams kontrolę bei kitas atliekynų eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo funkcijas.

I. Sprendžiama problema	<ul style="list-style-type: none"> – Lietuvoje veikia dvi valstybės valdomos įmonės (IAE ir RATA), vykdančios panašią, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą; – visas šiuo metu RATA atliekamas funkcijas gali atlikti kiti subjektai; – RATA vidutinis darbuotojų skaičius – apie 23 darbuotojai, iš kurių 5 sargai, gaunantys minimalią mėnesinę algą. Darbo užmokesčio fondas be užsakomųjų darbų sudaro didžiausią įmonių veiklos išlaidų dalį. 2016 m. darbo užmokesčio fondas buvo apie 372 tūkst. eurų, kurių dalis buvo grąžinta į valstybės biudžetą, 2017 m. – apie 404 tūkst. eurų. Pagal RATA pateiktą įvertinimą galimas valstybės biudžeto lėšų sutaupymas apie 25 proc. įmonei skiriamų lėšų darbo užmokesčiui. – RATA valstybės lėšomis nuomoja gamybines patalpas su atliekų tvarkymui pritaikyta „karšta kamera“, kai atitinkamas patalpas turi ir IAE. <p>Išsamesnė RATA vykdomų pagrindinių funkcijų analizė pridedama</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Optimizuoti valstybės įmonių, vykdančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, valdymą, sumažinti valstybės įmonių skaičių, racionaliau naudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas.</p> <p>Siūloma reorganizuoti RATA, prijungiant ją prie IAE.</p>
	<p>Reorganizuojamos RATA teises ir pareigas po RATA išregistravimo iš Juridinių asmenų registro perims reorganizavime dalyvaujanti IAE, kurios pavadinimas po RATA reorganizavimo nepasikeis</p>
III. Priemonių kaštai	RATA reorganizavimas papildomų valstybės lėšų nepareikalaus

IV. Nauda visuomenei	Panašaus pobūdžio funkcijas vykdančių juridinių asmenų apjungimu, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo valdymo konsolidavimu vienoje valstybės valdomoje įmonėje siekiama užtikrinti efektyvesnį ir skaidresnį valstybės valdomų įmonių veikimą, geresnį jų veiklos koordinavimą, išgryninti valstybės, kaip savininko, tikslus jų atžvilgiu. Galimi valstybės lėšų sutaupymai nuo 130 tūkst. eurų (2017 m. RATA biudžetas (be užsakomųjų darbų – 124,5 tūkst. eurų) buvo 571 tūkst. eurų)
----------------------	---

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, nuostatas.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos 2003 m. vasario 26 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 276, 4 punktu, neatliekamas.

Ministro Pirmininko patarėjo, Radiacinės saugos centro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos bei RATA pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, bei argumentai, kodėl neatsižvelgta į nurodytų subjektų tam tikras pastabas ir pasiūlymus, pateikti 2017 m. gruodžio 12 d. rašto Nr. (12.6-14)3-2359 pridedamoje pažymoje.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, VĮ Turto banku, IAE. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos ūkio ministerija nustatytu laiku nepateikė išvadų, laikoma, kad ši institucija Nutarimo projektui pritaria.

Nutarimo projektas buvo derinamas per Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (TAIS). Pastabų iš visuomenės negauta.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyrius (vedėja – Asta Žalnieriūtė, tel. (8 706) 64 780, el. p. asta.zalnieriute@enmin.lt, tiesioginė rengėja – vedėjo pavaduotoja Patricija Ceiko, tel. (8 706) 64 638, el. p. patricija.ceiko@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. RATA pagrindinių funkcijų analizė, 1 lapas.
2. Nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Derinimo raštų kopijos, 3 lapai.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS ĮMONĘ RADIOAKTYVIŲJŲ
ATLIEKŲ TVARKYMO AGENTŪRĄ

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 18 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Sutikti, kad būtų reorganizuota valstybės įmonė Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra (juridinio asmens kodas – 210083110).

2. Nustatyti, kad:

2.1. reorganizavimo tikslas – optimizuoti valstybės įmonių, vykdančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, valdymą, sumažinti valstybės įmonių skaičių, racionaliau naudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas;

2.2. valstybės įmonė Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra reorganizuojama jungimo būdu – prie reorganizavime dalyvaujančios valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (juridinio asmens kodas – 255450080) prijungiant reorganizuojamą valstybės įmonę Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą;

2.3. po reorganizavimo veiksiančios valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės numatomi veiklos tikslai – vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo funkcijas, kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės kompetencijai priskirtas ir jos įstatuose nurodytas funkcijas.

3. Įgalinti Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją įgyvendinti po reorganizavimo veiksiančios valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės savininko teises ir pareigas.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

2018-03-14

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Ramunė Mikalauskienė

2018-03-13

Energetikos ministerijos
kalbos tvarkytoja

Aušra Siniuvienė

2018-03-13

VI Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros pagrindinių funkcijų analizė

Eil. Nr.	VI Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros (toliau – RATA) vykdomos funkcijos	Pastabos
	<i>RATA komercinė veikla</i>	
1.	<p>Surinkti, apdoroti ir perduoti VI Ignalinos atominės elektrinei (toliau – IAE) smulkiųjų darytojų radioaktyviąsias atliekas ir teikti radioaktyviųjų medžiagų transportavimo paslaugas</p> <p><i>Finansavimo šaltinis.</i> atliekų darytojų lėšos, valstybės biudžeto lėšos</p>	<p>Mažos apimties veikla (sudaro ~ 1% nuo visos vykdomos veiklos).</p> <p>Didžiąją dalį smulkiųjų darytojų atliekų tvarkymo (supakavimas, saugojimas, galutinis sutvarkymas) vykdo IAE. Šiai veiklai vykdyti RATA valstybės lėšomis nuomoja gamybinės patalpas su atliekų tvarkymui pritaikyta „karšta kamera“ (žiniai – atitinkamas patalpas turi ir IAE). Abejotinas mažos dalies radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos atskyrimo tikslingumas.</p>
	<i>RATA teisės aktais pavesta veikla</i>	
2.	<p>Vykdyti IAE eksploatavimo nutraukimo planavimo ir techninių projektų vykdymo priežiūrą</p> <p><i>Finansavimo šaltinis.</i> valstybės lėšų fondas*</p>	<p>Svarstytinas tikslingumas.</p> <p>Tinkamas ir efektyvesnis IAE eksploatavimo nutraukimo planavimas ir techninių projektų vykdymas labiau priklauso nuo IAE gebėjimų stiprinimo, nei nuo prižiūrinių institucijų skaičiaus didinimo.</p> <p>IAE jau kelerius metus samdo rangovus, kurie ne tik peržiūri įmonės tam tikrus procesus bei procedūras ir teikia rekomendacijas dėl jų tobulinimo, bet ir aktyviai dalyvauja pasiūlytų rekomendacijų įgyvendinime.</p> <p>Pagal EBPO rekomendacijas šiai veiklai vykdyti turėtų būti skelbiamas viešasis pirkimas (t. y. RATA neturėtų atlikti tarpininko vaidmens)</p>
3.	<p>Vykdyti Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimą bei pasiruošti nutraukti jos eksploatavimą</p> <p><i>Finansavimo šaltinis.</i> valstybės biudžeto lėšos</p>	<p>Saugykla turi būti likviduota ir atliekos perduotos IAE iki 2023 m. Šiam tikslui RATA pasirašė sutartį su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra, projektas finansuojamas iš ES sanglaudos fondų.</p> <p>Šiuo metu RATA užsakymu rengiamas galutinis Maišiagalos saugyklos eksploatavimo nutraukimo planas, kuris apspręs projekto vykdymo etapus ir kainą.</p>
4.	<p>Pasiruošti giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimui</p> <p><i>Finansavimo šaltinis.</i> valstybės biudžeto lėšos</p>	<p>Atliekynas turi būti įrengtas 2068 – 2078 m.</p> <p>Svarstytinas veiklos vykdymo efektyvumas. Šiuo metu didelė įmonės išlaidų dalis tenka administracijos personalo išlaidoms (2017 m. šios išlaidos sudarė 33 proc. nuo lėšų, skirtų nurodytai funkcijai įgyvendinti, nevertinant užsakomiesiems darbams numatytų lėšų).</p> <p>Per pastaruosius dvejus metus RATA nustojo dirbti projektą vykde specialistai</p>

* Nuo 2019 m. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšos baigiasi nurodytai funkcijai finansuoti, reikėtų kito šaltinio (tikėtina – valstybės biudžeto) lėšų.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS
ĮMONĘ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO AGENTŪRĄ“ PROJEKTO
(TAP NR.: TAP-17-985(3); TAIS NR.: 17-8676(3))
(toliau – nutarimo projektas)**

2018-03-19 Nr. NV-714

Vilnius

Įvertinę nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis

Jurgita Žilinskienė, tel. 870663979, el. p.